

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN TOIMIALAN OHJE PITKÄAIKAISSAIRAILLE JAETTAVISTA MAKSUTTOMISTA HOITOTARVIKKEISTA JA -VÄLINEISTÄ

Maksuttomia hoitotarvikkeita ja -välineitä jaetaan terveydenhuoltolain 24 ja 25 §:n mukaisesti keravalaisille pitkäaikaissairauksien hoitoon kuuluvana toimintana. Terveydenhuoltolain 58 §:n mukaan sen kunnan tai kuntayhtymän, jolla on vastuu hoidon järjestämisestä, on korvattava hoidosta aiheutuneet kustannukset.

- Henkilö, jonka kotikunta on muualla ja joka on kirjallisesti ilmoittanut valitsevansa perusterveydenhuollostaan vastaavaksi terveyskeskukseksi Keravan terveyskeskuksen, saa hoitosuunnitelman mukaiset hoitotarvikkeet Keravalta, joka laskuttaa kotikuntaa.
- Keravalainen, joka kirjallisella ilmoituksella terveyskeskukseen on valinnut perusterveydenhuollostaan vastaavan terveyskeskuksen muualta kuin Keravalta, saa hoitosuunnitelmansa mukaiset palvelut muusta kunnasta, joka laskuttaa Keravaa.

Sairaanhoidon tarvikkeiden jakelun tulee aina perustua yksilölliseen tarpeeseen, jonka määrittelee hoitava lääkäri tai hoitaja yhteistyössä potilaan kanssa. Tarkoituksena on edistää pitkäaikaisia sairauksia potevien potilaiden kotona tai hoivakodeissa tapahtuvaa hoitoa ja seurantaa sekä parantaa potilaiden omahoidon edellytyksiä, työkykyä ja toimintakykyä lisäten näin elämänlaatua.

Hoitotarvikejakelun lähtökohtana on lääketieteellisin perustein todettu pitkäaikainen sairaus, joka on kestänyt vähintään kolme kuukautta. Poikkeuksena ovat pysyvästä sairaudesta johtuva tarve, esim. diabetes- ja avannepotilaat, joiden hoitoon omahoitotarvikkeita voidaan luovuttaa heti sairauden alusta. Hoitotarvikkeiden käyttö perustuu yksilölliseen hoitosuunnitelmaan ja lääkärin tekemään läheteeseen.

Maksuttomien hoitovälineiden ja -tarvikkeiden jakelussa noudatetaan sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksymiä toimintaperiaatteita ja ohjetta. Ohjeessa olevat määrät perustuvat Käypä hoito -suositukseen tai tavanomaiseen kulutusarvioon. Hoitotarvikkeiden määrät ovat suuntaa antavia, sillä hoitotarvikejakelun pääsääntönä on henkilön hoitosuunnitelmaan kirjattu yksilöllinen tarve. Hoitotarvikejakelu on osa potilaan kokonaisuhoitoa sisältäen sairaanhoidollista ohjausta ja yksilöllistä neuvontaa sekä tarvittaessa kotikäynnin.

Jakelussa käytetään kulloinkin voimassaolevien hankintapäätösten mukaisia hoitotarvikkeita. Hoitotarvikkeet luovutetaan maksutta eikä niistä peritä omavastuuosuuksia, kuljetus- eikä muita maksuja. Tarvikkeita luovutetaan kerralla enintään kolmen kuukauden tarvetta vastaava määrä.

HOITOTARVIKEJAKELUSSA OLEVAT TUOTTEET

1. Avannetarvikkeet ja -välineet

Potilas saa avannehoitajan suosittelemat tuotteet, jotka valitaan ensisijaisesti sopimustuotteista.

Suoliavannevälineet

2-osaiset pussit

- tyhjennettävä pussi

1-7 kpl/vko

	○ suljettu pussi	1-3 kpl/vrk
	○ minipussi (ns. uintipussi)	1-3 kpl/vrk
1-osaiset pussit		
	○ ihonsuojalevy ja pussi yhdessä, tyhjennettävä	1 kpl/vrk
	○ ihonsuojalevy ja pussi yhdessä, suljettu	3 kpl/vrk
Avanteen suojalevyt		
	○ suojalevy	1- 4 kpl/vko
	○ avannekorkki	1 kpl/vrk

Virtsa-avannevälineet

○ suojalevyyn kiinnitettävät pussit	1-7kpl/vko
○ ihonsuojalevyt	1-7kpl/vko
○ ihonsuojalevy ja pussi yhdessä, tyhjennettävä	1-7kpl/vko

Muut avannetarvikkeet

○ suojapastat	tarpeen mukaan
○ sirotejauhe	tarpeen mukaan
○ suojapastarengas	tarpeen mukaan
○ suojakalvopyyhe tai spray	tarpeen mukaan
○ sulkijat	tarpeen mukaan
○ avannevyöt	4 kpl/vuosi
○ convex - rengas	tarpeen mukaan
○ huuhtelupussi	2 kpl/vuosi
○ huuhtelukärki	4 kpl/vuosi
○ ACE-stopperi	1 kpl/kk
○ ACE-suojat	1kpl/vrk

2. Diabeetikon hoitovälineet

Verenottolansetit

- pistolaitteeseen 1 lansetti /5-6 näytettä
- kertakäyttöinen 1 lansetti/näyte

Verensokerinmittausliuskat

○ Monipistoshoido (perus + ateriainsuliini)	korkeintaan 600 liuskaa/3kk (1800 liuskaa/v)
○ Yhdistelmähoito (tabletti + perusinsuliini)	korkeintaan 200 liuskaa/3kk (800 liuskaa/v)
○ Tablettihoito + inkretiinimeetit	korkeintaan 100 liuskaa/6kk (200 liuskaa/v)
○ Freestyle Libren käyttäjille	200 liuskaa/3kk (800 liuskaa/v)
○ Raskausdiabeetikot	hoidon mukaan

Monikäyttöiset insuliinikynät (Penfill-kynät)

yksi insuliinikynä/insuliinilaji

Kertakäyttöiset insuliiniruiskut esim. insuliinikynän rikkoutumisen varalle tai poikkeustapauksiin

Insuliinikynien neulat pistokertojen mukaan 1-6 neulaa/päivä

Insuliinipumpputarvikkeet

Tarve määräytyy HUS:n ohjeistuksen mukaan.

- Infuusiosetit (kanyyli ja letku) ja ruiskut, käytössä yksilöllisen tarpeen mukaan:
infuusiosetti 3x10/3kk
täytettävät ruiskut 30kpl/3kk

Sensoroiiviin insuliinipumppuihin verensokerisensorit erikoissairaanhoidon läheteellä

Insuliinipumppuhoidon lisätarvikkeet

- asetin (kanyylin asettamiseen ihon alle) rikkoutuneen tilalle uusi, 1 kerrallaan
- paristot ja tarvikepakkaus
- vyöklipsi rikkoutuneen tilalle uusi, 1 kerrallaan
- insuliinipumpun vyökotelo rikkoutuneen tilalle uusi, 1 kerrallaan

Freestyle Libre-seurantalaite (1-tyyppin diabeetikot)

Diabeteshoitaja ja lääkäri arvioivat yhdessä, että potilas täyttää jonkin seuraavista kriteereistä

- raskautta suunnittelevat, raskaana olevat ja imettävät, jotka mittaavat verensokeria 6-8 x/vrk
- hypo- ja hyperherkät, joilla vaikeasti saavutettavissa oleva hoitotasapaino
- monipistoshoidoitet, jotka joutuvat mittaamaan 6-8 x/vrk saavuttaakseen hyvän hoitotasapainon
- jotka eivät kykene tiiviiseen verensokeriseurantaan, mutta tarvitsevat sellaista (esim. henkilöt joiden työ haittaa mittaamista sormenpäästä tai se on riittämätöntä)
- lapsidiabeetikot, joilla ei sensoroivaa pumppua
- hypoglykemiaperkoiset, jotka mittaavat verensokerin yli 6 x/vrk

Potilas saa ensimmäisen FreeStyle Libre-laitteen + 6 kpl sensoreita koekäyttöön kolmen kuukauden ajaksi. Käytön hyötyä ja potilaan sitoutumista lukulaitteen aktiiviseen käyttöön arvioidaan 3-6 kk:n välein diabetesvastaanotolla. Mikäli käyttö ei ole sovitun mukaista, koekäyttö päättyy ja laite palautetaan. Verensokerin mittaamista jatketaan tavallisella verensokerimittarilla.

3. Ravitsemukseen liittyvät tarvikkeet

Tarvikkeet sekä kulutus määritellään erikoissairaanhoidossa. Maksutta jaetaan ravitsemuksen toteuttamiseen kuuluvat tarvikkeet, kun potilas ei pysty syömään riittävästi suun kautta. Ravintovalmisteet eivät kuulu jakelutuotteisiin.

- Peg-syöttönapit, eri merkit ja koot tarvittaessa
- gastrostomialetkut, eri merkit ja koot tarvittaessa
- ruokintayhdistäjät tarvittaessa
- ravinnonsiirtolaitteet ja ravinnonsiirtolaitteet pumppukäytössä tarvittaessa
- ravinnonsiirtosäiliöt tarvittaessa
- ruiskut tarvittaessa
- tehdaspuhtaat taitokset ja pumpulitikut tarvittaessa
- Nutrisafe 2 -tuotteet lapsille, joilla nenämahaletku tarvittaessa

4. Hapen annon ja hengitykseen liittyvät tarvikkeet

Pysyvä happihoito aloitetaan erikoissairaanhoidossa ja sieltä lainataan happirikastin. Lääkkeellinen happi on reseptilääke. Happipullot, esim. matkakäyttöön, toimittaa AGA ja niihin tarvitaan lääkärin kirjoittama resepti, josta ilmenee annostelu. Potilas maksaa lääkehapen itse saaden Kelalta peruslääkekorvauksen. Kelan korvausta varten tarvitaan lääkärintodistus.

CPAP- laite luovutetaan aina erikoissairaanhoidosta ja vaihdettavat osat kahdeksi vuodeksi. Kolmantena käyttövuotena vaihdettavat osat noudetaan terveyskeskuksesta. Tuotteet tilataan aina etukäteen joko soittamalla tai tulemalla terveyskeskuksen potilastoimistoon.

- CPAP -laitteen vaihdettavat osat ovat maski, letkut, suodattimet ja mahdollinen kostutinsäiliö

5. Haavanhoitotarvikkeet ja haavaa hoitavat tuotteet

Haavanhoitotarvikkeita voidaan antaa kroonisten haavojen hoitoon. Haavaa voidaan pitää kroonisena noin neljän viikon jälkeen (poikkeuksena iskeeminen tai diabeettinen haava kahden viikon jälkeen). Tarvikkeita ei anneta lyhytaikaisiin haavanhoitoihin, esim. tavanomaisten kirurgisten toimenpiteiden jälkihoitoon.

Terveyskeskuksen hoitosuhteessa oleville potilaille luovutetaan haavanhoitotuotteet maksutta vastaanottokäyntien yhteydessä. Lisäksi kotihoidon potilaat saavat haavanhoitotuotteet maksutta. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni potilas hoitaa itse haavansa sopivilla haavanhoitotuotteilla. Hoidon seuranta tapahtuu terveyskeskuksessa vastaanotolla tai kotihoidossa.

Haavaa hoitavilla tuotteilla tarkoitetaan esim.

- haavanhoitolevyjä
- aktivoituvia ja haavaeritettä imeviä tuotteita

6. Imulaite ja sen käyttöön tarvittavat välineet

Imulaite annetaan lainaksi ja jaetaan liman imemiseen kuuluvat tarvikkeet.

- imukatetrit, suodattimet, yhdistimet ja muut tarvittavat välineet

7. Virtsakatetrit ja virtsapussit

Katetrien osalta tehdään aina suorajakelusopimus.

Virtsakatetrit

○ kertakäyttöiset katetrit	tarpeen mukaan
○ laajentava katetri (miehille)	1 kpl/vko (vain urologin läheteellä)
○ kestopussit	tarpeen mukaan
○ katetrien huuhtelunesteet	tarpeen mukaan

Virtsankeräypussit, tyhjennettävät

Virtsankeräyspussien tarvikkeet

- kiinnitysnauhat, vyöt, reisirahje - eivät ole kertakäyttöisiä, kestävät useita pesukertoja

Urinaalit

- virtsankeräyskondomit
- kertakäyttöiset (PVC)
- kiinnitysnauhat

Naisten inkontinenssi

Urologin diagnosoima sairaus. Inkontinenssikaaren käyttö aloitetaan aina erikoissairaanhoidossa.

- inkontinenssikaari 1 kpl/vrk

8. Pyelostomiakatetrin hoitovälineet

- keräyspussit ja suojalevyt 2 kpl/vko

9. Vaipat

Virtsankarkailua tai kastelua aiheuttavissa pitkäaikais sairauksissa vaippoja jaetaan hoitosuunnitelmaan kirjatun yksilöllisen tarpeen mukaan ja tehdään aina suorajakelusopimus.

Kriteerit maksuttomien vaippojen myöntämiselle on

- keskivaikea virtsainkontinenssi (virtsa karkaa usein, määrä on n. 1,5 dl virtsaa kerralla)
- vaikea virtsainkontinenssi (virtsa karkaa jo levossa)
- län mukanaan tuoma pidätyskyvyttömyys ei yksistään oikeuta maksuttomiin vaippoihin (huomioidaan kokonaistilanne).

Pääsääntöisesti vaippoja tarvitaan 3/vrk

- TENA Lady Extra, Extra Plus/Super, Maxi, Maxi Night
- TENA Lady Pants Discreet, Discreet Plus
- TENA Men Level 2, Level 3
- TENA Men Protective Underwear
- TENA Pants Inkohousut Super, Maxi
- TENA Flex Vyövaipat Super, Maxi
- TENA Confort Kouruvaipat Super, Maxi
- TENA Slip Teippivaipat Super, Max

Lapsille, jotka ovat yli 3-vuotiaita ja joilla on virtsa- ja/tai ulosteenpidätyskyvyttömyyttä aiheuttava kehitysviivästymä, kehitysvamma tai muu vakava sairaus, annetaan erikoislääkärin diagnoosiin perustuen hoitosuunnitelman mukaisesti vaippoja.

10. Ulosteinkontinenssi

- anaalitamponi 20 kpl/kk
 - edellyttää lääkärin diagnostisoimaa sairautta, aloitetaan aina erikoissairaanhoidossa

- suolihuuhtelulaitteen varusteyksikkö 1 kpl/kk
 - edellyttää lääkärin diagnostisoimaa sairautta, aloitetaan aina erikoissairaanhoidossa
- suolihuuhtelujärjestelmä 2 kpl/v
- huuhtelupussi 2 kpl/v
- huuhtelukärki 4 kpl/v
- peräruiskepussi 2 litraa 2-3 kpl/vko
- vaipat (kts. ed. kohta 9) 3-5 kpl/vrk

11. Trakeostomiatarvikkeet

Myönnetään potilaskohtaisesti ja tarvikkeet sekä kulutus määritellään erikoissairaanhoidossa.

12. Ruiskut ja neulat

Kun tarvitaan lääkeannostelua pitkäaikaissairauksissa kotihoidossa, esim.

- syöpä- ja ms-potilaat, joille annetaan ruiskut ja neulat
- keskoslasten ruokintaan ja lääkitykseen tarvittavat ruiskut ja neulat
- kasvuhormonin pistämiseen tarvittavat ruiskut ja neulat

MAKSUTTOMAAN HOITOTARVIKEJAKELUUN KUULUMATTOMAT TUOTTEET

- vuoteensuojat
- suojakäsineet
- ruokalaput
- pesulaput
- ruiskut, neulat
- ihonpuhdistusvälineet
- verensokerimittareiden paristot
- normaaliin hygieniaan ja perushoittoon kuuluvat tuotteet potilas hankkii itse, esim. pesuaineet, pyyhkeet, suojakäsineet, perusvoiteet ja vuoteensuojat